

BESLUT
2016-06-13

Dnr: 2016-01558

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 1 april 2016

Saken

Merkostnadslån

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN har rätt till ytterligare merkostnadslån för undervisningsavgift för läsåret 2015/2016, för sina tilläggskostnader för att ta fram tre prototyper (en sko, en väska och ett smycke) till utbildningens slutkollektion. Det ankommer på CSN att pröva NN:s ansökan med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som beviljats merkostnadslån för undervisningsavgift om 10 250 € för sina studier på en utbildning i mode, design och skapande vid en skola i Paris under läsåret 2015/2016, ansökte även om merkostnadslån för undervisningskostnad om totalt 83 000 kronor för tre olika prototyper; en sko, en väska och ett smycke. I sin ansökan anförde NN följande. Varje prototyp kostar mellan 2 000 – 3 000 € och det är en summa som inte stått med i något av de dokument hon fick skriva under innan hon började utbildningen. Informationen om kostnaden kom väldigt sent och därför blev det lite av en chock för henne. Det är en summa hon måste betala då det hör till utbildningen att göra en slutkollektion. Det är alltså något hon måste göra för att få slutbetyg/diplom, kort sagt för att kunna slutföra utbildningen. – NN bifogade en skrivelse från det aktuella lärosätet daterad den 8 februari 2016, av vilken framgår att det med hänsyn till den inriktning NN valt kommer att bli ytterligare kostnader i samband med tillverkning av tre prototyper och att kostnaden för dessa uppgår till 2 000 – 3 000 € per prototyp.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte kan beviljas merkostnadslån för förbrukningsmaterial under våren 2016, eftersom lån endast kan beviljas för obligatoriska undervisningsavgifter eller liknande avgifter för undervisning och att de avgifter som hon måste betala inte räknas till undervisningsavgifter.

NN kom därefter in med en anmälan om ändring av tidigare ansökan samt lämnade kompletterande uppgifter angående ansökan om merkostnadslån. NN angav att hon i

första hand önskar en omprövning av beslutet avseende merkostnadslån och att hon i annat fall önskar att hennes anmälan om ändring ses som ett överklagande av beslutet. NN anförde bland annat följande. Hennes ansökan om merkostnadslån avser inte förbrukningsmaterial utan utgör ersättning för utbildningsinsatser och produktionskostnader. Hennes sista läsår har hon valt inriktningen accessoarer. För att få ut examen måste hon till slutjuryn producera tre färdiga produkter, en sko, en väska och ett smycke från hennes kollektioner. Inom skolan finns inte nödvändig utrustning/maskiner och inte det yrkeskunnande som krävs för att producera skor, väskor och smycken, varför detta sker i samarbete med etablerade sko-, väsk- och smyckesateljéer i Paris. En del av hennes utbildning förläggs därför till dessaateljéer, där hon praktiskt får lära sig produktionsprocesserna. De avgifter som skolan debiterar utgör ersättning för utbildnings- och produktionskostnader av de tre prototyperna enligt tidigare insänd bilaga från skolan och kostnaden per produkt är angiven till 2 000 – 3 000 €. Kostnader för förbrukningsmaterial ingår inte i avgiften utan tillkommer utöver detta. Om denna avgift inte kan anses vara en obligatorisk undervisningsavgift så bör det bedömas vara en liknande avgift för undervisning.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet.

CSN har därefter, på nämndens begäran, kommit in med ett yttrande i ärendet i vilket CSN anförde bland annat följande. NN:s avgift avser tilläggskostnader för att ta fram tre prototyper (en sko, en väska och ett smycke) till utbildningens slutkollektion motsvarande 2 000 – 3 000 euro per prototyp. Av det intyg som NN bifogat sin ansökan framgår att kostnaderna för tillverkning av prototyperna är knutna till den utbildningsinriktning "Accessories" som hon studerar och ett krav för att fullfölja utbildningens kursplan och erhålla examen. Kostnaden är därmed inte att betrakta som förbrukningsmaterial, studieutrustning och liknande som bör täckas av ordinarie studiemedel.

Kostnaden avser således en extra avgift som är direkt förknippad med den utbildningsinriktning som hon studerar och ett krav för att hon ska kunna fullfölja utbildningen och erlagga examen. CSN menar därför att avgiften kan anses vara direkt knuten till utbildningen, vilket medför att avgiften bör ge rätt till merkostnadslån för undervisningsavgifter.

NN bör därför kunna beviljas merkostnadslån med totalt 3 x 2 000 euro, då hon inte visat att hennes totala kostnad överstiger minimikostnaden per prototyp.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande.

Författningsbestämmelser

Bestämmelser om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) och i 3 kap. 13 – 13 c §§ studiestödsförordningen (2000:655).

Enligt 3 kap. 13 § studiestödsförordningen får merkostnadslån enligt 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas för

1. utlandsstudier enligt 20 §,
2. undervisningsavgifter, och
3. andra skäliga merkostnader i samband med studierna.

Av 3 kap. 14 § studiestödsförordningen framgår att CSN får meddela närmare föreskrifter om tillägglån och merkostnadslån.

CSN:s föreskrifter om merkostnadslån återfinns i 8 kap. CSNFS 2001:1, där grundläggande villkor anges i bestämmelsen i 4 §.

Av 8 kap. 16 § CSNFS 2001:1 framgår att merkostnadslån för undervisningsavgifter för varje studiestödsperiod lämnas lån med högst det belopp som motsvarar avgiften för undervisning under studiestödsperioden.

Nämndens bedömning

Nämnden konstaterar inledningsvis att det av det till ansökan bifogade intyget framgår att kostnaderna för tillverkning av de tre prototyperna; en sko, en väska och ett smycke, är knutna till den utbildningsinriktning "Accessories" som NN studerar och att prototyperna är ett krav för att fullfölja utbildningens kursplan och erhålla examen. Med hänsyn härtill finner nämnden att de aktuella kostnaderna inte är att betrakta som sådant förbrukningsmaterial, studieutrustning eller liknande som bör täckas av ordinarie studiemedel, vilken bedömning CSN, numera, också gett uttryck för.

Frågan är därmed om NN kan få merkostnadslån för undervisningsavgift för de kostnader hon har för de tre prototyperna, utöver den kostnad för undervisningsavgift om 10 250 € avseende läsåret 2015/2016 som hon redan har beviljats merkostnadslån för.

Som nämnden tidigare funnit bör som undervisningsavgift räknas endast sådana kostnader som har en direkt koppling till undervisningen, dvs. i första hand en uttrycklig undervisningsavgift eller tuition. Även avgifter för t.ex. inskrivning, kurs, tentamen, tillgång till bibliotek och dator kan ge rätt till merkostnadslån.

CSN har i sitt yttrande anfört att kostnaden för prototyperna avser en extra avgift som är direkt förknippad med den utbildningsinriktning som NN studerar och ett krav för att hon ska kunna fullfölja utbildningen och erlagga examen samt att avgiften därför kan anses vara direkt knuten till utbildningen på ett sådant sätt att avgiften bör ge rätt till merkostnadslån för undervisningsavgift. Nämnden delar CSN:s uppfattning och finner att NN därför ska ha rätt till ytterligare merkostnadslån för undervisningsavgifter för vårterminen 2016 avseende de tre prototyperna. Hennes överklagande ska därför bifallas såvitt avser den angivna frågan. Det bör ankomma på CSN att pröva ansökan med denna förutsättning.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslutet har fattats av: Charlotte Waas, ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN